

ร่างพระราชบัญญัติภาษีส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....  
(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล  
ประกอบร่างพระราชบัญญัติภาษีส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น  
พ.ศ. ....

---

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยภาษีส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

เหตุผล

โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันยังต้องอาศัยรายได้ที่รัฐจัดสรรและเงินอุดหนุนเป็นจำนวนมาก จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การกระจายรายได้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการให้ผู้เสียภาษีเงินได้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง  
พระราชบัญญัติ  
ภาษีส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น  
พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยภาษีส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่การแสดงเจตนาอุดหนุนเงินภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. .... เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง  
“ผู้เสียภาษี” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศและกระทำการในประเทศไทย ซึ่งเมื่อคำนวณภาษีตามประมวลรัษฎากรตามแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีหรือแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปีแล้วมีภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมสรรพากร

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนี้

มาตรา ๔ ผู้เสียภาษีซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่มีสิทธิแสดงเจตนาในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี เพื่อให้รัฐนำเงินภาษีที่ผู้เสียภาษีได้ชำระไว้ไปอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งเดียวหรือหลายแห่งรวมกัน จำนวนไม่เกินร้อยละยี่สิบของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีของผู้เสียภาษีนั้น มีหน้าที่ต้องชำระ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๕ ผู้เสียภาษีซึ่งเป็นนิติบุคคลที่มีสิทธิแสดงเจตนาในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล เพื่อให้รัฐนำเงินภาษีที่ผู้เสียภาษีได้ชำระไว้ไปอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งเดียวหรือหลายแห่งรวมกัน จำนวนไม่เกินร้อยละยี่สิบของภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปีที่นิติบุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องชำระ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นิติบุคคลนั้นตั้งอยู่ต้องได้รับเงินอุดหนุนไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบของภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปีที่นิติบุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องชำระ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๖ การแสดงเจตนาอุดหนุนเงินภาษีตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ ผู้เสียภาษีต้องแสดงเจตนาไว้ในแบบแสดงรายการภาษี โดยต้องระบุให้ชัดเจนว่าประสงค์จะอุดหนุนเงินภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ หากประสงค์จะอุดหนุน ต้องระบุองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะอุดหนุน พร้อมทั้งระบุจำนวนเงินภาษีที่ประสงค์จะอุดหนุน ตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่ผู้เสียภาษีไม่แสดงเจตนาอุดหนุนเงินภาษีตามวรรคหนึ่ง หรือแสดงเจตนาแต่ไม่ระบุองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือไม่ระบุจำนวนเงินภาษีที่ประสงค์จะอุดหนุน ให้ถือว่าผู้เสียภาษีนั้นไม่ประสงค์จะอุดหนุนเงินภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๗ เงินภาษีอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ ไม่ถือเป็นเงินบริจาคที่ผู้เสียภาษีมีสิทธินำไปหักเป็นค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายเพื่อการบริจาคตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากร

มาตรา ๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้เสียภาษีจะแสดงเจตนาอุดหนุนเงินภาษีให้ได้ในปีภาษีใดจะต้องเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปีภาษีนั้น

มาตรา ๙ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีการยุบและรวมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือรวมพื้นที่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ถือเอาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดจากการยุบและรวม หรือรวมพื้นที่กัน แล้วแต่กรณี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้เสียภาษีประสงค์จะอุดหนุนเงินภาษีในปีภาษีนั้น

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ ให้ถือเอาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้เสียภาษีประสงค์จะอุดหนุนเงินภาษีในปีภาษีนั้น

ในกรณีที่มีการยุบและรวมเขตการปกครองของจังหวัดใดเป็นเขตจังหวัดใหม่ ให้ถือเอาเขตอำเภอที่ถูกยุบและรวมเข้าไว้ในเขตการปกครองจังหวัดใหม่ เป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ผู้เสียภาษีประสงค์อุดหนุนเงินภาษีในปีภาษีนั้น

มาตรา ๑๐ เมื่อผู้เสียภาษีได้แสดงเจตนาอุดหนุนเงินภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดแล้ว จะเปลี่ยนแปลงมิได้

มาตรา ๑๑ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดทำรายชื่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสิทธิจะได้รับการอุดหนุนเงินภาษีตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ ต่อกรมสรรพากร และให้กรมสรรพากรจัดทำแบบรายการแสดงเจตนาอุดหนุนเงินภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำระบบการค้นหารายชื่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยร่วมกันกำหนด

มาตรา ๑๒ เมื่อกรมสรรพากรได้รับเงินภาษีอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ให้กรมสรรพากรดำเนินการโอนเงินภาษีอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีการยุบและรวมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือรวมพื้นที่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือยุบและรวมพื้นที่เขตจังหวัดก่อนที่กรมสรรพากรจะโอนเงินให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ให้กรมสรรพากรดำเนินการโอนเงินภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดจากการยุบรวมหรือรวมพื้นที่กัน หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เกิดจากการยุบและรวมพื้นที่กัน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๓ เมื่อกรมสรรพากรได้โอนเงินภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ให้กรมสรรพากรจัดทำข้อมูลจำนวนเงินภาษีที่ได้รับการอุดหนุนทั้งหมดโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งในรายงานประจำปีของกรมสรรพากร และให้เผยแพร่รายงานประจำปีผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๔ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินภาษีอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปิดประกาศจำนวนเงินภาษีอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับในแต่ละปี โดยเปิดเผย ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๕ เงินภาษีที่ผู้เสียภาษีแสดงเจตนาอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๑๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการอุดหนุนตามพระราชบัญญัตินี้ โดยการใช้จ่ายเงินดังกล่าวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นไปตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ  
ของร่างพระราชบัญญัติภาษีส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ....

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติภาษีส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

**๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ**

โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันยังต้องอาศัยรายได้ที่รัฐจัดสรรและเงินอุดหนุนเป็นจำนวนมาก จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การกระจายรายได้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการให้ผู้เสียภาษีเงินได้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

**๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ**

๒.๑ กำหนดให้ผู้เสียภาษีเงินได้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลสามารถแสดงเจตนาเพื่อให้รัฐนำเงินภาษีที่ตนได้เสียภาษีไปอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ (ร่างมาตรา ๔ และร่างมาตรา ๕)

๒.๒ กำหนดรูปแบบและวิธีการในการแสดงเจตนาอุดหนุนเงินภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๖)

๒.๓ กำหนดให้การแสดงเจตนาอุดหนุนเงินภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ถือเป็นเงินที่บริจาคที่ผู้เสียภาษีมียกเว้นจำนวนเงินที่อุดหนุนไปหักเป็นค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายเพื่อการบริจาคตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากร (ร่างมาตรา ๗)

๒.๔ กำหนดเงื่อนไขและรายละเอียดเกี่ยวกับการมีอยู่ การยุบ หรือการรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการอุดหนุนเงินภาษี (ร่างมาตรา ๘ และร่างมาตรา ๙)

๒.๕ กำหนดให้การแสดงเจตนาอุดหนุนเงินภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ในภายหลัง (ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๖ กำหนดให้มีการจัดทำรายชื่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะได้รับการอุดหนุนเงินภาษี การจัดทำแบบรายการแสดงเจตนาอุดหนุนเงินภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดทำระบบการค้นหารายชื่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษี (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๗ กำหนดหลักเกณฑ์การโอนเงินภาษีที่ได้รับการอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๑๒)

๒.๘ กำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเงินภาษีที่ได้โอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๑๓ และร่างมาตรา ๑๔)

๒.๙ กำหนดให้เงินภาษีที่ผู้เสียภาษีแสดงเจตนาอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น (มาตรา ๑๕)

๒.๑๐ กำหนดให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการอุดหนุน และกำหนดการใช้จ่ายเงินดังกล่าวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นไปตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้วย (ร่างมาตรา ๑๖)